

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis Stenograficzny

ze wspólnego posiedzenia
Komisji Rodziny,
Polityki Senioralnej
i Społecznej (60.)
oraz
Komisji Ustawodawczej (157.)

12 maja 2021 r.

Porządek obrad:

1. Pierwsze czytanie projektu apelu o podjęcie działań na rzecz zwiększenia mobilności europejskich Seniorów (druk senacki nr 392).

(Początek posiedzenia o godzinie 8 minut 21)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Ustawodawczej Krzysztof Kwiatkowski)

PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI

Dzień dobry państwu.

Otwieram wspólne posiedzenie dwóch komisji: Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej.

W porządku posiedzenia mamy: pierwsze czytanie projektu apelu o podjęcie działań na rzecz zwiększenia mobilności europejskich Seniorów. Jest on zawarty w druku senackim nr 392.

Zwracam państwu uwagę, że projekt tej uchwały... Bardzo dziękuję, bo tutaj została wykonana przez Biuro Legislacyjne duża praca. Proszę, żebyście pracowali nad projektem już z poprawkami Biura Legislacyjnego. Czy wszyscy senatorowie mają ten projekt?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak.

Rozpoczniemy od przedstawienia projektu.

Czy jest z nami pani senator Danuta Jazłowiecka?

(Senator Danuta Jazłowiecka: Tak, jestem.)

Dzień dobry. Witam państwa serdecznie.)

Bardzo proszę. Oddaję pani senator głos.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Dzień dobry.

Witam państwa bardzo serdecznie. Bardzo proszę o...

(Przewodniczący Krzysztof Kwiatkowski: Pani Senator, jakość głosu nie jest idealna.

Proszę albo pogłośnić mikrofon, albo przybliżyć sprzęt, a państwa na sali gorąco proszę o ciszę. Proszę bardzo, Pani Senator.)

Mam nadzieję, że teraz jest już wystarczająco głośno? Tak?

(Przewodniczący Krzysztof Kwiatkowski: No, nastąpiła poprawa symboliczna.)

Nie bardzo. No, dobrze, wobec tego postaram się głośniejsze mówić.

Jak wiemy, warunki naszych seniorów...

(Przewodniczący Krzysztof Kwiatkowski: Pani Senator, przepraszam, że ingeruję, ale, żeby być precyzyjnym, prawie nic nie słyszmy. Zastanawiam się, czy może my możemy telewizor pogłośnić. Sekundę, Pani Senator, może nam się to uda.)

(Głos z sali: Niech pani senator coś powie.)

(Przewodniczący Krzysztof Kwiatkowski: Prosimy o powiedzenie czegoś.)

Dzień dobry. Witam państwa bardzo serdecznie...

(Przewodniczący Krzysztof Kwiatkowski: O jest. Stało się. Prosimy.)

Ja też wyłączyłam kamerę. Być może to też poprawi jakość dźwięku.

Jak wiemy, warunki egzystencji naszych seniorów nie zawsze są najlepsze. Wszyscy zdajemy sobie sprawę z dysfunkcji naszego systemu emerytalnego. Coraz częściej zauważamy, że nasi seniorzy zainteresowani są aktywnym, bardzo aktywnym życiem, nawet tak aktywnym, że bardzo często zainteresowani są poznawaniem świata, poznawaniem kultur. Ja przez 9 lat prowadziłam bezpłatne lekcje języka angielskiego i muszę państwu powiedzieć, że byłam zdumiona, że osoby w wieku 60, 70, a nawet 80 lat zaczęły się uczyć języka angielskiego. Różne były powody. Najczęściej powodem był fakt, że dzieci wyjechały za granicę i seniorzy mają wnuki,

które mówią w językach obcych. Ale to było coś nieprawdopodobnego, jak ci seniorzy wspólnie uczyli się tych języków i jak doskonale dawali sobie radę.

Wspólnie z senatorem Kazimierzem Ujazdowskim uznaliśmy, że właściwie warto byłoby zaproponować instytucjom Unii Europejskiej włącznie seniorów w programy adresowane w dużej mierze do młodzieży, do różnych środowisk, ale właśnie w najmniejszym stopniu adresowane do seniorów. Tutaj mamy na myśli przede wszystkim program Erasmus+ czy DiscoverEU. DiscoverEU jest programem adresowanym do młodzieży, która kończy 18 lat. Unia Europejska w ramach prezentu urodzinowego po przejściu takiego krótkiego testu, po wygraniu konkursu, finansuje młodzieży przejazd pociągiem do 3 krajów. Jest to kapitalny sposób dla młodych ludzi, by poznali te kraje, by zawarli przyjaźnię.

Ale dokładnie tak samo jest z naszymi seniorami. Ponieważ w tej chwili trwają prace nad różnymi dokumentami wprowadzającymi nowe rozwiązania na lata 2021–2027, chcielibyśmy, żeby tam znalazły się również rozwiązania adresowane do seniorów, które zwiększą mobilność naszych seniorów. Stąd ta propozycja, uchwała Senatu, która jest apelem właśnie do instytucji Unii Europejskiej, żeby takie działania rozpoczęły i takie możliwości naszym seniorom dały.

Nie wiem, czy powinnam teraz państwu przeczytać treść tej uchwały...

PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI

Nie, Pani Senator. My mamy tekst, a do tekstu są uwagi Biura Legislacyjnego. Ja nie wiem, czy pani senator ma przed sobą już tekst z tymi poprawkami. Myślę, że wszystkie są do zaakceptowania przez wnioskodawców, bo one mają charakter redakcyjny.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Tak, akceptujemy je.

PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI

Dziękuję.

Otwieram dyskusję.

(*Głos z sali: Zadawanie pytań czy dyskusję?*)

Zadawanie pytań i dyskusję, połączone.

Czy ktoś z pań i panów senatorów ma jakieś pytania do pani senator prezentującej projekt?

Głos zabiorą, w kolejności zgłoszeń: pan senator Ujazdowski, pani senator Kochan, pan senator Czerwiński.

SENATOR
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Chcę Wysokiej Komisji przypomnieć, że idea zrodziła się właściwie w Parlamencie Europejskim w czasie dyskusji nad projektem Erasmus+, który powszechnie uznawano za projekt, który się sprawdził i powinien być rozwijany. W zeszłej kadencji Parlamentu Europejskiego kilkunastu parlamentarzystów, także parlamentarzyści z Polski, z różnych opcji politycznych poddawali pod rozważenie zastosowanie formuły programu Erasmus+ w stosunku do seniorów i inspirowania wymiany seniorów na poziomie europejskim. Potem, podczas posiedzenia Senatu, które miało miejsce w rocznicę działalności uniwersytetu trzeciego wieku, ta idea została ponownie postawiona. Ważne jest to, że w Unii Europejskiej kończą się prace nad przepisami dotyczącymi nowej formuły programu Erasmus+. W związku z tym moment jest dobry. Ten apel, jeśli ma być podjęty przez instytucje unijne, w sposób szczególny przez członków Parlamentu Europejskiego, powinien być wystosowany teraz, kiedy takie prace trwają i jest jakaś moc perswazji. Stąd ta prośba o przyspieszenie prac. I rzecz w żadnym razie nie obciąża budżetu państwa polskiego. Jest to po prostu próba przekonania instytucji unijnych do zastosowania dobrego wzorca w odniesieniu do grupy wiekowej części społeczeństw państw europejskich i całej Europy, które będą w życiu społecznym odgrywać coraz bardziej istotną rolę.

Dlatego też autorzy, wnioskodawcy nie formułują konkretnego technicznego jakby wzorca, żeby nie zamykać sobie drogi. Wyobrażam sobie, że jeśli Senat tę uchwałę podejmie, to przedstawiciel wnioskodawców, a także pan marszałek, będą mogli przekonywać instytucje unijne do zastosowania, podjęcia tej idei w takich formach, w jakich będzie to możliwe do zaakceptowania przez Parlament Europejski i Radę Unii

Europejskiej, czyli współustawodawców. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI

Pani senator Magdalena Kochan. Później pan senator Czerwiński.

SENATOR
MAGDALENA KOCHAN

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Ja z głosem za wobec takiej propozycji. Powiem państwu tak: nie ma chyba lepszych ambasadorów przyjaźni, wzajemnych międzyludzkich kontaktów, nie ma lepszego sposobu nawiązywania współpracy w Europie jak bezpośredni kontakt ludzi. Europa się starzeje, ale starzeje się ładnie, coraz dłużej żyjemy w wieku emerytalnym w zdrowiu. W związku z tym żaden z rozsądnych krajów nie jest w stanie pozbyć się czy też nie korzystać z tzw. srebrnej gospodarki, tzn. z umiejętności, doświadczenia, wielkiej kompetencji osób, które przechodząc na emeryturę, wcale nie muszą się rozstawać z pracą i przestać być potrzebnymi w swoim własnym społeczeństwie, środowisku.

Jeśli tak, jeśli wszyscy doceniamy wagę gospodarki, srebrnej gospodarki, to srebrna gospodarka musi także odpocząć. I jeśli główną przeszkodą tego rodzaju wymiany jest brak funduszy, mówiąc najkrócej, na takie dość kosztowne podróże, to musimy w tym pomóc. Ten problem dotyka także wszystkich seniorów z wszystkich krajów europejskich. Te wzajemne kontakty są ogromnie potrzebne, budujące i wzmacniające naszą europejską więź.

Zatem sercem, rozumem, wszystkim, czym mogę, podpisuję się pod takim apelem, tym bardziej że może się on okazać skuteczny. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI

Dziękuję bardzo.

Pan senator Czerwiński, później pan senator Kwiatkowski i pan senator Szejnfeld.

(Sygnał telefonu komórkowego)

Przepraszam.

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

SENATOR
JERZY CZERWIŃSKI

Państwo Przewodniczący! Wysokie Komisje!

Ja mam troszeczkę inne odczucie związane z tą uchwałą. Przyznam, że jak po raz pierwszy usłyszałem tytuł tej uchwały, właściwie przeczytałem ten tytuł uchwały, to nie wiedziałem, o co chodzi, bo sam tytuł, według mnie, nie oddaje treści tej uchwały. Teraz po wyjaśnieniach pana senatora Ujazdowskiego stało się to bardziej przejrzyste. Pomyślałem, że to jest kolejna uchwała, w której będziemy postulować, żebyśmy byli wszyscy młodzi, piękni i bogaci.

(Głos z sali: A czemu nie?)

No, dlaczego nie, oczywiście, nawet codziennie...

Proszę państwa, już tak poważnie... Jeśli ta uchwała mówiłaby o rozszerzeniu programu Erasmus+ na seniorów, czyli konkretnie o tym, o co postulujemy, wtedy trzeba byłoby się zwrócić, przyznam, że nie wiem, czy tylko do instytucji europejskich, czy także np. do naszego rządu, żeby wspierał ten program, tym bardziej że, jak rozumiem to nie my płacimy za to, tylko płaci za to Europa. Dlaczego nie. To jest w sumie dobry pomysł. Ale ubieranie tego w takie różne, nie wiem, jak to nazwać, wodotryski czy też ustrojstwa, które tak naprawdę niczego nie wnoszą do tej uchwały... A dlaczego... Dlatego, że jest Dzień Europy, to musimy się tym zająć. No, to może stwórzmy dzień osoby starszej w Europie... Nie widzę tutaj związku przyczynowego. Teoretycznie taki pomysł też jest możliwy.

Niepokoją mnie 2 rzeczy. Mianowicie tu, oprócz takich właśnie wolicjonalnych stwierdzeń, które niczego nie wnoszą, są pewne stwierdzenia, które przesadzają pewne fakty, do których ja nie jestem przekonany, czy one rzeczywiście są. Otóż chodzi o stwierdzenie, że seniorzy częściej niż inne grupy wiekowe szczepią się przeciwko COVID-19. Czy to jest stwierdzone?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

(Przewodniczący Krzysztof Kwiatkowski:

Tak. Są podane statystyki, że w grupie 65+ i powyżej 70 lat mamy największą wyszczepialność.)

To znaczy jak wyszczepimy całą populację, będziemy mogli to stwierdzić. Na pewno nie teraz. Bo tutaj też ma znaczenie kolejność. To jest pierwsza sprawa.

Następnie jest stwierdzenie: „po wprowadzeniu paszportów szczepionkowych mogą stać się siłą ratującą branżę turystyczną”. To jest oczywiście prawda. Ale czy pomysł paszportów już jest przesądzony? Bo my twierdzimy, że tak jest.

Proszę państwa, po wyjęciu tych, nazwałbym to, opisów stanów, w przypadku których na razie jest jeszcze według mnie za wcześnie, żeby je wprowadzać do treści takiej uchwały, sam jej sens... Chcemy, żeby program Erasmus+ był rozszerzony na seniorów i rozumiem, że takim deadline'em, takim przełomowym momentem dla każdego seniora ma być przejście na emeryturę. Dlaczego nie, ale nie w takiej rozmytej treści, bo nikt, kto przeczyta tytuł uchwały, a na ogół od tego się zaczyna, nie będzie wiedział, o co chodzi w tej uchwale. Bo mobilność seniorów to równie dobrze jest jogging, wolny jogging, w tej chwili taki popularny. To oczywiście był żart.

Proszę państwa, jeszcze raz powiem: żeby móc zagłosować za tą uchwałą, należy ją przeformatować tak, żeby wprost napisać, o co nam chodzi.

**PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI**

Szanowni Państwo, ja przepraszam, bo zapisałem się do głosu, ale wtedy mój głos miał mieć troszkę inny charakter. Chciałem oczywiście poprzeć inicjatorów projektu uchwały i powiedzieć, że ta uchwała jest moim zdaniem niezwykle potrzebna, chciałem zauważyć, że mobilność polskich seniorów jest mniejsza nie tylko od mobilności, jak pokazują statystyki, seniorów z Niemiec, Francji, Austrii, ale także od średniej statystycznej Unii Europejskiej. Zatem tym bardziej my, jako polski parlament, polski Senat, powinniśmy być zainteresowani podjęciem uchwały, która by proponowała rozwiązania wspólnotowe zwiększające tę mobilność oczywiście także poprzez instrumenty finansowe. Dodatkowo – tu większość z państwa pewnie te argumenty zna – jeżeli się popatrzy na statystyki wszystkich kontynentów na świecie, to widać, że Europa jest najstarszym kontynentem

zarówno w grupie 65 lat i więcej, jak i 75 lat i więcej. Mamy najwięcej seniorów w grupie 65 lat, tj. ok. 20%, a średnia w przypadku innych kontynentów wynosi najwyżej kilkanaście procent. Uważam, że w ogóle sam pomysł, sama idea jest kapitalna, dlatego chciałbym podziękować wnioskodawcom.

Chciałem zapytać pana senatora Czerwińskiego, czy ma jakieś konkretny propozycje – bo uważam, że ta uchwała jest po prostu fajną, potrzebną inicjatywą – żebyśmy mogli odblokować przyjęcie tego projektu uchwały.

Też będę kierował pytanie do przedstawicieli senatorów wnioskodawców, czy np. fragment dotyczący szczepień... On co prawda nie zachęca do szczepień, bo to nie jest uchwała proszczepionkowa, tylko jak gdyby odnosi się do tego, że seniorzy częściej niż inne grupy wiekowe szczepią się przeciwko COVID-19. I to są dane podane w oparciu o dane polskiego Sanepidu. Oczywiście akcja szczepień nie jest zakończona. Ale tutaj bym prosił, apelował, przekonywał, żebyśmy szybko znaleźli jakiś kompromis, bo źle by się stało... Bo Dzień Europy mieliśmy 5 lub 9 maja w zależności od tego, czy kraj jest czy nie jest członkiem Unii Europejskiej. Ale podjęcie tej uchwały ma sens na tym posiedzeniu, więc będę prosił i apelował, żebyśmy jakieś rozwiązanie znaleźli, a żeby szybko znaleźć czas na to rozwiązanie.

Oddaję głos panu senatorowi Szejnfeldowi i pani senator Mateckiej.

**SENATOR
ADAM SZEJNFELD**

Dzień dobry. Witam bardzo serdecznie.
Dziękuję panu przewodniczącemu za udzielenie głosu...

**PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI**

Panie Senatorze, my dzisiaj ewidentnie mamy jakiś problem techniczny z systemem. Będę prosił o jak najgłośniejsze mówienie, bo wszystkich, którzy uczestniczą w posiedzeniu zdalnie, dzisiaj słabo słyszymy.

Bardzo proszę.

SENATOR

ADAM SZEJNFELD

No, być może to dzisiejsze posiedzenie jest jakieś... Bo do tej pory...

(Przewodniczący Krzysztof Kwiatkowski: Tu jest moc.)

Czy teraz jest lepiej?

(Przewodniczący Krzysztof Kwiatkowski: Przez chwilę było lepiej.)

Postaram się krzyknąć. Teraz jest lepiej?!

(Przewodniczący Krzysztof Kwiatkowski: Tak!)

Danusia się uśmiecha, więc wydaje mi się, że mnie słyszy.

Krzyknąć, trudno wyrazić racjonalnie pogląd, dlatego że mówimy o czymś, co jest moim zdaniem niebywale ważne.

Zacznę może od wątpliwości, które podzielam, jeżeli chodzi o pana senatora Czerwińskiego, a także, jak zrozumiałem, pana przewodniczącego Kwiatkowskiego. To jest tylko jedna drobna wątpliwość. Faktycznie z ciekawością zapoznałem się z tą uchwałą ze względu na jej tytuł. Jak poznałem treść uchwały, to jeszcze bardziej mnie ona zainteresowała, ale zaraz mi przyszło na myśl, że potrzebne są 2 różne treści... Po pierwsze, chodzi o podtytuł, bo faktycznie mobilność seniorów czy zwiększenie mobilności seniorów w ogóle na przykładzie polskim... Bo na pewno w wielu innych krajach, zwłaszcza Europy Zachodniej, ta mobilność jest wielokrotnie, wielokrotnie większa, także możliwości mobilności, bo ważne jest właściwie nie tylko to, co jest w głowie, czyli mentalność, chęć, potrzeba, ale także możliwości. W Polsce ta druga kwestia jest bardzo ograniczona i to wymaga zmiany. Ale jeżeli oderwie się treść od tytułu – mam nadzieję, że to szybko zmienimy – to ona, wracając do treści uchwały, jest fantastyczna.

I powiem szczerze – bez obrazy dla wszystkich seniorów w całej Europie, szczególnie dla naszych polskich seniorów i seniorów z Europy Środkowo-Wschodniej – że powojenne pokolenia ludzi mieszkających w tej części Europy są poszkodowane. Były wiele lat, wręcz dekad, wykluczone z poznawania Europy, z poznawania świata, z komunikowania się, z jeżdżenia, z nawiązywania kontaktów prywatnych, towarzyskich, ale także zawodowych, naukowych, chociaż te może były najmniej ograniczone, ale były ograniczone w inny sposób,

także politycznie. Dlatego już ponad 30 lat od odzyskania wolności przez nasz kraj i społeczeństwo, 70 lat od powołania wspólnoty, moim zdaniem, najwyższy czas jest na to, żebyśmy nie tylko budowali przyszłość poprzez inwestowanie w młode pokolenia, np. właśnie poprzez program Erasmus+, ale także oddali to, co zabrano. Oddali to, co zabrano kilku pokoleniom ludzi po II wojnie światowej. Oddali im Europę. Oddali im Europejczyków. Chodzi o to, żeby mogli z nimi, chociaż pod koniec swojej drogi życiowej, nawiązywać kontakty, poznawać się, wymieniać poglądy, rozmawiać, tworzyć nowe wizje także na przyszłość, bo każdy z nas, bez względu na wiek, ma prawo do planów na przyszłość. Mobilność seniorów jest jednym z nieodzownych elementów dawania szansy na tworzenie planów na przyszłość. Ja to mówię, bo wiem to nie tylko jakby z teorii, ale także z praktyki, także z autopsji.

PRZEWODNICZĄCY

KRZYSZTOF KWIATKOWSKI

Panie Senatorze, przepraszam. Nie wiem, czy to będzie miało wpływ na dalszą część pańskiej wypowiedzi, ale uczciwie powiem, że my słabo pana słyszymy. Zatem musi pan mieć to poczucie, za co przepraszam, że niestety nie wszystko z tego niezwykle ciekawego wystąpienia udaje nam się odnotować z należytą uwagą.

SENATOR

ADAM SZEJNFELD

Okej.

Panie Przewodniczący, biorąc pod uwagę problemy techniczne związane z mobilnością mojego głosu, ja zakończę to moje wystąpienie i najwyższej podejmę je już na sali obrad, bo ufam, że ta uchwała trafi pod nasze obrady. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY

KRZYSZTOF KWIATKOWSKI

Bardzo serdecznie dziękuję.

Teraz pani senator Matecka, później pan senator Tyszkiewicz.

Dalszą część obrad poprowadzi pan przewodniczący Libicki.

SENATOR
EWA MATECKA

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.

Uważam, że projekt tej uchwały i apel tej treści jest bardzo dobrą inicjatywą.

Program Erasmus+, który jest dedykowany młodzieży, jest bardzo dobrym wzorcem do przekopiowania celem zastosowania w odniesieniu do grup seniorów. Zwracam uwagę, że my apelujemy, niczego nie przesadzamy, proponujemy instytucjom unijnym rozwiązanie, które może być zastosowane w odniesieniu do grup senioralnych i wskazujemy, że właśnie ten moment, w którym będą toczyły się prace nad programem Erasmus+ dla młodzieży, jest bardzo dobrym momentem, aby pomyśleć również o seniorach. Jeżeli jednak instytucje unijne wymyśliłyby i zaproponowałyby coś innego, to bardzo dobrze. My ze swojego punktu widzenia jako senatorowie Rzeczypospolitej proponujemy takie rozwiązanie i gorąco ten apel popieram.

Zwróćmy uwagę na to, że seniorzy w Polsce organizują się w różnych grupach, np. w klubach seniora, w uniwersytetach trzeciego wieku, są mobilni, są kreatywni i potrzebują tylko wymiany i współpracy z grupami senioralnymi z całej Europy.

Gratuluje tego pomysłu. Bardzo dobry pomysł, który, jak mówię, niczego nie przesadza, wskazuje tylko na najlepsze rozwiązania, które są do wprowadzenia, wdrożenia już tu i teraz. I to jest bardzo dobry moment.

Dziękuję serdecznie.

(Przewodnictwo obrad obejmuje przewodniczący Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej Jan Filip Libicki)

PRZEWODNICZĄCY
JAN FILIP LIBICKI

Bardzo dziękuję pani senator Ewie Mateckiej.

Pan senator Wadim Tyszkiewicz, a potem pan senator Gogacz.

SENATOR
WADIM TYSZKIEWICZ

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

W związku z tym, że za 3 lata będę już w tej grupie emerytem, jestem oczywiście całym sercem za. A teraz już na poważnie. Pomysł rewelacyjny. Mam pytanie: czy coś takiego już funkcjonuje w Unii Europejskiej, czy nie? To jest jedno pytanie.

Jeśli chodzi o poparcie tego projektu, to, proszę państwa, ja pochodzę z zachodu, z dzikiego, jak niektórzy go nazywają, czyli z zachodniej Polski. My zawsze z wielką jak gdyby zazdrością patrzyliśmy na emerytów niemieckich, którzy w już dojrzałym wieku rzeczywiście czerpali z życia pełnymi garściami. Te autobusy Niemców, którzy przyjeżdżali, a my z taką wielką, wielką zazdrością patrzyliśmy na nich. Dzisiaj jest szansa, żebyśmy dołączyli do tej rzeczywiście rozwijającej się, przyjaznej wszystkim, również osobom starszym, Europie. Dlatego gratuluję pomysłu. Ja jestem całym sercem za. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
JAN FILIP LIBICKI

Dziękuję bardzo.
Pan senator Gogacz.

SENATOR
STANISŁAW GOGACZ

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Oczywiście uchwała, cel tej uchwały jest bardzo potrzebny. To, czego mi brakuje... W uchwale, która w zasadzie w każdym akapicie odnosi się jak gdyby do jednego aspektu potrzeb osób starszych, seniorów, brakuje mi takiego holistycznego, całościowego podejścia do potrzeb seniorów. Ja rozumiem, że tu chodzi o skorzystanie z programu Erasmus+, właśnie z tej części tego programu, ale nie wiem, czy my, pomijając inne potrzeby, a skupiając się tylko na jednej części potrzeb ze względu na program Erasmus+, nie doprowadzamy do tego, że zapominamy o tym, że w przypadku seniora chodzi nie tylko o potrzeby poznawcze, nie tylko o wycieczki, nie tylko o wyjazdy, ale także o inne potrzeby, bardzo często potrzeby zdrowotne, potrzeby opiekuńcze itd. Zatem przedstawiając jakby holistyczny obraz seniora, należało dopiero wtedy wyeksponować te

potrzeby związane z wyjazdami. To po pierwsze.

Po drugie, odniosę się teraz do konkretów. Na stronie 1 w ostatniej linijce mówi się o specjalnej ścieżce rozwojowo-poznawczej dla europejskich seniorów. Mówię o tym dlatego, że tu się podkreśla, że w ocenie Senatu itd., czyli że my będziemy coś oceniać, a skoro będziemy oceniać, to wydaje się, że to powinno być jednak jakoś lepiej zdefiniowane. I rzecz, o której już była mowa, mianowicie chodzi o paszporty. Przedostatni akapit mówi o tym, że paszporty mogą stać się... Wydaje się, że nasza uchwała może się wpisać w działania zmierzające do tego, żeby te paszporty w ogóle miały miejsce. Niezależnie od tego, czy są racje za tym, żeby paszporty szczepionkowe były, czy takich racji nie ma, nie wydaje mi się, żeby uchwała Senatu wpisywała się właśnie w ciąg tych zdarzeń, które zmierzają do tego, żeby zdecydować, co z paszportami szczepionkowymi. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
JAN FILIP LIBICKI

Bardzo dziękuję.
(*Senator Bogdan Klich: Można ad vocem?*)
Dziękuję panu senatorowi Gogaczowi.
Pan senator Bogdan Klich.
Proszę bardzo.

SENATOR
BOGDAN KLICH

Gwoli wyjaśnienia, bo już drugi raz, proszę państwa, pada pytanie czy też wątpliwość odnośnie do paszportów covidowych. My ostatnio, jako Komisja Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej Senatu, analizowaliśmy przedstawione przez Komisję dokumenty. Jednym z nich był właśnie dokument, który jest w tej chwili rozpatrywany i który jest opiniowany przez poszczególne kraje członkowskie. Zapytaliśmy nasz rząd o opinię. Ta opinia jest pozytywna. W związku z tym Komisja Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej przyjęła pozytywną ocenę pozytywnej opinii rządu RP w stosunku do paszportów covidowych. Podczas tego posiedzenia tylko jedna osoba pytała o rzecz ważną, mianowicie o zapewnienie równouprawniania wszystkich obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej przy przekraczaniu granic, to znaczy

tych, którzy będą mieli paszporty covidowe, i tych, którzy nie mają paszportów covidowych. Przedstawiciel rządu zapewnił nas co do tego – ja nie będę w tej chwili wchodził w szczegóły – że takie równouprawnienie jest gwarantowane przez te oceniane w tej chwili przepisy. W związku z tym Komisja Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej postanowiła pozytywnie zaopiniować stanowisko naszego rządu wobec propozycji Komisji Europejskiej. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
JAN FILIP LIBICKI

Dziękuję panu senatorowi Klichowi.
Pan senator Ujazdowski.
Proszę bardzo.

SENATOR
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!
Ja się zdaję na ostateczną ocenę wypowiedzianą przez panią senator Danutę Jazłowiecką. Chcę zaproponować... Przede wszystkim chcę odpowiedzieć na pytanie, dlaczego nastąpiło odwołanie do 9 maja, do Dnia Europy. Jeśli ten dokument ma być skuteczny, to on będzie miał rolę perswazyjną w instytucjach europejskich. W związku z tym odwołanie się do święta, które jest powszechnie rozumiane i jakby powszechnie przeżywane jako moment rozpoczęcia integracji europejskiej, jest dobrym usadowieniem po prostu z punktu widzenia perswazji rozmów dyplomatycznych, tego, co z tym dokumentem będzie można uczynić. Nie jest to żadne zakłęcie, tylko także wyraz pragmatyzmu.
Co do możliwości kompromisu, to możliwe jest przyjęcie takiego rozwiązania, żeby tytuł był precyzyjny: „o podjęcie działań na rzecz otwarcia programu Erasmus+ dla europejskich seniorów”. Jeśli to pozwalałoby na zakończenie sporu w tej sprawie, to nie mam co do tego wątpliwości, ale chciałbym, żebyśmy wysłuchali jeszcze opinii pani senator Jazłowieckiej.

PRZEWODNICZĄCY
JAN FILIP LIBICKI

Dobrze.

Bardzo dziękuję panu senatorowi Ujazdowskiemu. Rozumiem, że jest to warunkowa propozycja poprawki do tekstu.

(*Senator Kazimierz Michał Ujazdowski:* Tak.)

Dobrze.

Czy jeszcze ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos?

Pan senator Jerzy Czerwiński.

Proszę bardzo.

SENATOR

JERZY CZERWIŃSKI

Państwo Przewodniczący, ja mam tylko pytania, bo propozycje może będziemy ewentualnie analizować w trakcie głosowań.

Ja przyznam, że nie wiem, co to jest program DiscoverEU. A jeśli mamy apelować o coś, no to ma to być właśnie na podstawie tego programu. Na czym ten program DiscoverEU – Senior dokładnie polega? O co tu chodzi? Co dajemy obywatelom unijnym w ramach tego programu, a co chcemy dać w szczególności naszym seniorom? I jeszcze następna sprawa to partnerstwo strategiczne. Ja to trochę inaczej rozumiem, jako program bardziej, w cudzysłowie, polityczny. O co chodzi z partnerstwem strategicznym w aspekcie senioralnym? To są 2 pytania, które wynikają z niewiedzy.

(*Przewodniczący Jan Filip Libicki:* To jest koniec wypowiedzi pana senatora, tak?)

Tak, wyjątkowo krótka wypowiedź, Panie Przewodniczący.

PRZEWODNICZĄCY

JAN FILIP LIBICKI

Dobrze, rozumiem. Dziękuję.

Czy jeszcze ktoś z państwa senatorów?

Pan senator Tyszkiewicz.

Proszę bardzo.

SENATOR

WADIM TYSZKIEWICZ

Ja mam pytanie do senatora Czerwińskiego. Gdyby pan mógł jaśniej wytłumaczyć, na czym polega to, że to jest program bardziej polityczny.

Bo ja nie za bardzo rozumiem. Gdyby pan mógł konkretnie powiedzieć...

PRZEWODNICZĄCY

JAN FILIP LIBICKI

Proszę bardzo.

SENATOR

JERZY CZERWIŃSKI

Partnerstwo strategiczne w potocznym, medialnym ujęciu to jest program, który dotyczy zupełnie innej sfery. Chciałbym wiedzieć, co to jest za program partnerstwo strategiczne w aspekcie senioralnym, bo w uchwale jest taki akapit, przypominam: „Inną ofertę, która mogłaby zostać lepiej dostosowana do potrzeb europejskich Seniorów jest Partnerstwo Strategiczne”.

PRZEWODNICZĄCY

JAN FILIP LIBICKI

Dziękuję bardzo.

Ponieważ było pytanie ze strony pana senatora Czerwińskiego, chyba teraz powinienem oddać głos pani senator Jazłowieckiej jako prowadzącej.

To ja w takim razie oddaję głos pani senator Jazłowieckiej.

Proszę bardzo, Pani Senator.

SENATOR

DANUTA JAZŁOWIECKA

Może wyłączę kamerę, to będzie mnie lepiej słyszeć. Czy lepiej mnie słyszeć?

(*Przewodniczący Jan Filip Libicki:* Tak, słyszeć, słyszeć.)

Chciałabym podkreślić najpierw to, że seniorzy również mają prawo być młodzi. Młodość nie określa metryka, a określa to, co w duszy nam gra i jak jesteśmy aktywni. Mają prawo być piękni, jak powiedziała Magda Kochan. Dzisiaj starzenie się jest naprawdę piękne w przypadku większości seniorów. I oni mają prawo być bogaci, bogaci nie finansowo, ale

bogaci w doświadczenia. I temu przyświeca też ta uchwała.

Jeżeli chodzi o tytuł, to oczywiście ja się mogę zgodzić na propozycję zmiany tego tytułu, a więc że „zawracamy się z apelem o podjęcie działań na rzecz otwarcia programu Erasmus+ na rzecz seniorów”, ale wówczas troszeczkę ograniczymy możliwości zarówno Komisji Europejskiej, jak i Parlamentu Europejskiego oraz Rady. Chodzi o to, że zawężymy to tylko do programu Erasmus+, a programów jest cały szereg i tak naprawdę włączyć udział seniorów można w różne inne programy, których tutaj nie wymieniliśmy. Tytuł adresowany jest przede wszystkim do Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Rady, stąd ta nazwa: „na rzecz zwiększenia mobilności europejskich Seniorów”. W Parlamencie Europejskim i w Komisji Europejskiej zwrot „mobilność europejska” jest na porządku dziennym i z pewnością wśród polityków Parlamentu Europejskiego czy pracowników Komisji Europejskiej zostanie on dobrze odczytany i od razu zostanie zrozumiany, w jakim kierunku idziemy. Ale to jest decyzja państwa. Ja mogę zaakceptować rozwiązania, które państwo proponujecie.

Jeżeli chodzi o Dzień Europy, powiązania Dnia Europy właśnie ze zwiększeniem tej mobilności europejskich seniorów... Otóż Dzień Europy jest świętem wszystkich obywateli, również seniorów, a seniorzy podobnie zarówno w naszym kraju, jak i w Europie są zaniebawiani. Jest dużo większy potencjał w Unii Europejskiej do tego, by seniorzy mogli bardziej aktywnie uczestniczyć w życiu codziennym, w życiu społecznym, w życiu politycznym. W związku z tym uznaliśmy, że właśnie Dzień Europy jest świetną okazją, aby się upomnieć o ludzi starszych.

Jeżeli chodzi o stworzenie specjalnej ścieżki rozwojowo-poznawczej, no to przyznam, że nie bardzo rozumiem tę uwagę, dlatego uważacie państwo, że jest to źle zapisane. Przecież tak naprawdę ideą Unii Europejskiej, jeżeli chodzi o edukację, jest uczenie się przez całe życie, zdobywanie doświadczeń przez całe życie. I pomimo że nasi seniorzy rzeczywiście są bardzo bogaci w doświadczenia, mogą je dalej zdobywać, właśnie zdobywać je na forach międzynarodowych, uczestnicząc w różnego rodzaju warsztatach, projektach, programach. Świadectwem tego jest właśnie program Erasmus+, który adresowany jest do ludzi młodych bądź do ludzi dojrzałych i ludzi starszych, ale tych, którzy zdobywają

edukację zawodowo, potrzebują tej edukacji, by rozwijać swoją karierę zawodową.

Tutaj usłyszałam też, że ta uchwała nie jest zredagowana holistycznie, że nie pokazujemy innych potrzeb seniorów. Nie jest tak zredagowana dlatego, że tutaj upominamy się o seniorów w konkretnym przypadku, właśnie w tym przypadku, który mógłby umożliwić udział seniorów w aktywności związanej z wyjazdami turystycznymi i z wyjazdami zagranicznymi pozwalającymi na poznanie nowych kultur, ćwiczenie, praktykowanie języków, których się nauczyli i uczestniczenie w życiu innych krajów. Stąd właśnie taki charakter tej uchwały.

Jeżeli chodzi o paszporty, przyznam, że ja tu też mam troszeczkę wątpliwości, dlatego że do końca nie wiemy, czy to będą paszporty... Bo te formy okazywania przez podróżujących zabezpieczenia przed COVID-19 czy zabezpieczenia, jeśli chodzi o zarażanie innych, będą miały różną formę. Ale zaproponowaliśmy paszporty, ponieważ dzisiaj mówimy o paszportach, o europejskich paszportach szczepionkowych. Również zaproponowaliśmy tę formułę „Seniorzy częściej niż inne grupy wiekowe poddają się szczepieniom przeciwko COVID-19”, dlatego że uchwała ma swoją konkretną datę i na dzień dzisiejszy tak wygląda sytuacja. Ona wynika być może nie tylko z dużej chęci seniorów, ale także z priorytetów, że w pierwszej kolejności właśnie ta grupa podlega szczepieniom i że ta grupa – to też jest prawda – najbardziej jest zainteresowana szczepieniami, nie tylko w naszym kraju, ale także w całej Unii Europejskiej. Stąd też taka propozycja.

Nie wiem, czy odniosłam się do wszystkich państwa uwag. Jeżeli o czymś zapomniałam, bardzo proszę mi przypomnieć. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
JAN FILIP LIBICKI

Bardzo dziękuję pani senator Jazłowieckiej.
Pan senator Czerwiński.
Proszę bardzo.

SENATOR
JERZY CZERWIŃSKI

Jako człowiek z natury upierdliwy – przepraszam – ja chcę się dowiedzieć, co to jest

DiscoverEU i jak to ma funkcjonować w stosunku do seniorów? Bo, proszę państwa, piszemy o czymś, o czym, podejrzewam, większość z państwa na tej sali nie wie, co to jest.

(*Senator Kazimierz Michał Ujazdowski: Można prosić?*)

PRZEWODNICZĄCY
JAN FILIP LIBICKI

Zaraz, sekundkę, po kolei: pani przewodnicząca Magdalena Kochan, pani senator Hibner, pan senator Ujazdowski.

Pani Przewodnicząca, proszę bardzo.

SENATOR
MAGDALENA KOCHAN

Panie Przewodniczący, ja tylko podpowiadałam, że pan senator Czerwiński nie dostał odpowiedzi na pytania na temat partnerstwa strategicznego i programu DiscoverUE.

PRZEWODNICZĄCY
JAN FILIP LIBICKI

Dobrze. Dziękuję w imieniu senatora Czerwińskiego za odpowiedź.

Pani senator Hibner, potem pan senator Ujazdowski.

Dziękuję.

SENATOR
JOLANTA HIBNER

Dziękuję bardzo.

DiscoverEU – obojętnie, czy to będzie w odniesieniu do młodzieży czy dorosłych – ma na celu propagowanie kultury europejskiej. Ten program polega na tym, że dostaje się bezpłatne przejazdy w różne miejsca Europy i zwiedza się w danym momencie jakieś miejsca kultury danego kraju. Są to miejsca związane z historią, ale nie tylko, czasami to są miejsca związane z danymi doświadczeniami np. okresu wojennego, różnych wojen. Zatem to jest bardzo, bardzo ciekawy sposób promowania kultury europejskiej.

Partnerstwo strategiczne, jak rozumiem, to jest rodzaj działania, próby działania ludzi starszych po to, żeby się nawzajem łączyć i wymieniać poglądy. Ja wczoraj miałam spotkanie, które było dla eksparlamentarzystów europejskich. Trwało 2 godziny. To było bardzo ciekawe spotkanie z eksparlamentarzystami europejskimi z różnych krajów. Dzieliliśmy się informacjami na temat polityki, na temat spraw społecznych, na temat m.in. szczepień. Chciałam państwu powiedzieć jedno, że przez Komisję Europejską, przez jedną z komisji Parlamentu Europejskiego zaopiniowany już został paszport europejski. Teraz on jeszcze tylko będzie przedmiotem posiedzenia całego parlamentu. Zatem to jest tylko kwestia czasu. Ja rozumiem, że tutaj chodzi o to, żeby nasi seniorzy mogli korzystać z takich dobrodziejstw, które są w poszczególnych krajach. Ja nie będę sięgała do doświadczeń Szwajcarii... Może kiedyś będą państwo chcieli, to powiem, bo na co dzień mam informacje, jak wyglądają działania seniorów w innych krajach, jak mogą poprawić swój sposób takiego codziennego życia, jak mogą się kontaktować z innymi, wymieniać poglądy. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
JAN FILIP LIBICKI

Dziękuję bardzo.

Pan senator Ujazdowski.

SENATOR
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Chciałbym zaapelować do pana przewodniczącego i Wysokiej Komisji, żebyśmy szanowali swój czas – już wyjaśniliśmy wszystkie kwestie – i przeszli do głosowania. No bo to...

PRZEWODNICZĄCY
JAN FILIP LIBICKI

Dobrze. Sekundkę.

Przyjmuję apel pana przewodniczącego, senatora Ujazdowskiego.

W takim razie pytanie, czy pani senator Jazłowiecka odpowie panu senatorowi Czerwińskiemu, czy też zostawimy...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Nie. Dobrze. Pan senator Czerwiński nie domaga się odpowiedzi. W takim razie mamy, że tak powiem...

(Senator Danuta Jazłowiecka: Przepraszam, ale ja chciałabym zabrać na chwilę głos.)

Proszę bardzo, Pani Senator.

**SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA**

Bardzo dziękuję mojej koleżance Jolancie Hibner za wytłumaczenie, na czym polega program DiscoverEU. Gdyby pan senator słuchał na samym początku... Ja mówiłam o tym programie, mówiłam, na czym polega program DiscoverUE. Chciałam zwrócić uwagę na to, że najprawdopodobniej pana senatora Czerwińskiego zmylił błąd, który znalazł się w tej uchwale. Otóż my napisaliśmy „Partnerstwo Strategiczne” dużą literą i najprawdopodobniej pan senator kojarzył to z organizacjami międzynarodowymi, a tak naprawdę to partnerstwo strategiczne obejmuje właśnie przygotowywanie różnych innowacyjnych rozwiązań wspierających współpracę, takie partnerskie uczenie się na bazie tej współpracy międzynarodowej. Tak że proponuję, żebyśmy w tym tekście „partnerstwo strategiczne” napisali małymi literami i wtedy to z pewnością nie będzie mylące. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
JAN FILIP LIBICKI**

Dobrze. Bardzo dziękuję.

Zamykam dyskusję senatorów.

Ponieważ dołączyłem w trakcie obrad komisji, chciałem zapytać pana mecenas, czy, że tak powiem, warunkowy wniosek pana senatora Ujazdowskiego co do tytułu jest jedynym wnioskiem legislacyjnym, który się pojawił.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
JAKUB ZABIELSKI**

Formalnie tak. Teraz pani senator, przedstawiciel wnioskodawców, zaproponowała jeszcze drugą zmianę.

Ja, proszę państwa, żeby usprawnić pracę, proponuję, żebyśmy akapit po akapicie odnosili się do tego tekstu. W ten sposób w miarę szybko zamknijemy...

(Głos z sali: Czy są poprawki, czy nie ma poprawek?)

No, są poprawki, ale być może trzeba będzie jeszcze dokonać jakiejś korekty.

(Przewodniczący Jan Filip Libicki: Ja zapytam inaczej: jakie poprawki zostały zgłoszone?)

Pan senator wnioskuje o to, aby w tytule odnieść się do programu Erasmus+. Pani senator wnioskuje o to, żeby zmienić formułę zapisu. Ja chciałem...

**PRZEWODNICZĄCY
JAN FILIP LIBICKI**

Dobrze.

Przepraszam bardzo. Gospodynią tej uchwały jest pani senator Jazłowiecka. Czy pani senator Jazłowiecka może przyjąć te 2 poprawki w trybie autopoprawki, czy musimy je przegłosować?

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Nie...)

**SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA**

Nie. Tej poprawki dotyczącej zmiany tytułu nie przyjmę jako autopoprawki, dlatego że, tak jak powiedziałam, uważam, że zmiana i określenie tylko programu Erasmus+ zamyka... bardzo ogranicza możliwość zwiększenia tej mobilności w ramach innych programów.

**PRZEWODNICZĄCY
JAN FILIP LIBICKI**

Rozumiem.

Czy pan senator Ujazdowski wycofuje swoją poprawkę?

(Senator Kazimierz Michał Ujazdowski: Wycofuję.)

Dobrze.

Czyli tak naprawdę, jeśli chodzi o ten tekst, mamy 1 poprawkę pani senator Jazłowieckiej.

Czy pani senator Jazłowiecka, Panie Mecenasie, może ją przyjąć w trybie autopoprawki, czy musimy ją przegłosować?

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
JAKUB ZABIELSKI

Tak. Ale chciałem zaproponować, żeby to było zapisane w liczbie mnogiej, ponieważ jak wejdziemy na stronę programu Erasmus+, to zobaczymy, że „partnerstwa strategiczne” rzeczywiście pisane są małą literą, ale w liczbie mnogiej. Czyli nie jako „partnerstwo” tylko „partnerstwa”. Czy możemy to w ten sposób napisać?

PRZEWODNICZĄCY
JAN FILIP LIBICKI

Dobrze.

Czyli ja rozumiem, że pani senator Jazłowiecka przyjmuje to jako autopoprawkę?

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Tak.

PRZEWODNICZĄCY
JAN FILIP LIBICKI

Czy w związku z tym my musimy to przegłosować? Nie musimy.

Czyli głosujemy...

Pan senator Czerwiński. Słucham.

SENATOR
JERZY CZERWIŃSKI

Państwo Przewodniczący! Wysokie Komisje!

Ja chciałbym jednak zaproponować nie tyle uzdrowienie, ile skrócenie tej uchwały po to, żeby ona nabrała charakteru, nazwałbym to, konkretnego, żeby było mniej o takich rzeczach

oczywistych, o których wszyscy wiemy i które powtarzamy. Oczywiście państwo możecie się na to nie zgodzić, ale wtedy wracamy jakby do początku dyskusji.

Jeśli można, Panie Przewodniczący, ja powiem, o co mi chodzi. Chciałbym, żeby w treści uchwały zostały nie zdania, które są z natury prawdziwe, ale tak naprawdę niczego nie wnoszą, tylko zdania, które mówią o tym, o co my występujemy rzeczywiście do instytucji unijnych. No i już do oceny państwa jest to, czy ta propozycja jest sensowna.

Mianowicie wykreśliłbym cały pierwszy akapit. W ten sposób...

(Rozmowy na sali)

(Przewodniczący Jan Filip Libicki: Dobrze. Przepraszam bardzo. Pan senator Czerwiński ma prawo złożyć swoje propozycje. Pan senator Czerwiński je złoży, a następnie je przegłosujemy. Tak sprawa będzie wyglądała. Dziękuję.)

A potem je przegłosujemy i już.

Wykreśliłbym, oprócz ostatniego zdania na stronie 1 – mówimy oczywiście o tej wersji już poprawionej – ten akapit, że: „Podział programu «Erasmus+» na obszary” itd.... Zostawiłbym zdanie, które jest tutaj kluczowe: „W ocenie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej należy stworzyć specjalną ścieżkę rozwojowo-poznawczą dla europejskich Seniorów”. Z tego akapitu zostawiłbym tylko to zdanie.

Wykreśliłbym przedostatni, merytoryczny, akapit, czyli: „Pomimo panującej pandemii”... On wzbudza nie tylko u nas, ale także u państwa pewnego rodzaju wątpliwości.

I w ostatnim zdaniu powinno być, że nie apel, tylko uchwała podlega ogłoszeniu, bo to jest taka formułka. Mówimy o uchwale i raczej formalna uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Czyli jeszcze raz 3 akapity... Oczywiście ten drugi jest do wykreślenia, z tym że z tego drugiego pozostawiamy ostatnie zdanie. Wtedy uchwała byłaby bardziej zwarta i byłoby wiadomo, o co chodzi w jej treści. Ona akurat tak jest sformułowana, że, myślę, że z tymi poprawkami da się ją uzdrowić.

PRZEWODNICZĄCY
JAN FILIP LIBICKI

Dobrze. Dziękuję bardzo.

Ja mam tylko pytanie do pana mecenasa odnośnie do ostatniego akapitu. Czy to jest poprawka natury legislacyjnej?

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
JAKUB ZABIELSKI

Nie. Proszę państwa, wszystkie ciała kolegialne rozstrzygają w drodze uchwał, a apel jest uchwałą. Po to, żeby formuła z tytułu zgadzała się z tą formułą, którą mamy zastosowaną w ostatnim akapicie, napisaliśmy tam „apel”. Ale nie zmienia postaci rzeczy, że apel jest uchwałą.

PRZEWODNICZĄCY
JAN FILIP LIBICKI

Dobrze. Rozumiem w związku z tym, że z poprawki odnośnie do publikacji pan senator poprawkę wycofuje. Tak?

SENATOR
JERZY CZERWIŃSKI

Oczywiście, zgadzam się.

PRZEWODNICZĄCY
JAN FILIP LIBICKI

Dobrze.

Czyli tak naprawdę pan senator Czerwiński zgłosił 2 poprawki... 3 poprawki? Nie. Trzecia dotyczyła publikacji w „Monitorze Polskim”...

(Głos z sali: Nie. 3 poprawki.)

(Senator Jerzy Czerwiński: Chodzi o wykreślenie... Możemy nad tym głosować łącznie. Tak naprawdę poprawki dotyczą 3 akapitów, z tym że jeśli chodzi o akapit środkowy, wykreślamy go, ale 1 zdanie z niego bym zostawił. Chodzi o to ostatnie zdanie, właściwie kluczowe dla całej treści.)

Czyli pan senator Czerwiński zgłosił 3 poprawki.

Jak rozumiem, pani senator Jazłowiecka nie przyjmuje tych poprawek jako gospodyni tego apelu, tej uchwały. Tak?

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Tak. Nie przyjmuję ich.

PRZEWODNICZĄCY
JAN FILIP LIBICKI

Dobrze.

W takim razie poddamy te poprawki pod głosowanie łącznie.

Czy możemy przegłosować je łącznie, Panie Mecenasiu?

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Tak.)

Pan senator Czerwiński też się zgadza na łącznie głosowanie?

(Senator Jerzy Czerwiński: Zgadzam się.)

W takim razie poddamy pod głosowanie łącznie 3 poprawki do tego tekstu, polegające na wykreśleniu zgłoszonych przez pana senatora...

(Senator Marek Borowski: Jak to, jak to łącznie? Tu nagle ja się odezwałem...)

(Głosy z sali: Ooo...)

(Senator Marek Borowski: Nie, ja nie śpię. Nie śpię. Czuwam. Dlaczego łącznie? Mnie np. poprawka dotycząca wykreślenia tego akapitu, że seniorzy się częściej szczepią, odpowiada i chciałbym za nią zagłosować. A łącznie to...)

No dobrze. Czyli są 3 poprawki. Głosujemy nad nimi w takim razie rozłącznie.

Poprawka nr 1.

Poproszę pana senatora Czerwińskiego...

(Senator Magdalena Kochan: Wykreślenie pierwszego akapitu.)

Dobrze. Chodzi o wykreślenie pierwszego akapitu.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki nr 1 zgłoszonej przez pana senatora Czerwińskiego? Proszę o podniesienie ręki.

Kto z państwa jest przeciw?

Kto z państwa się wstrzymał?

Proszę o doliczenie głosów senatorów obradujących zdalnie i podanie wyników.

10 głosów za, 12 – przeciw, 1 senator się wstrzymał.

Poprawka nie uzyskała poparcia komisji.

Poprawka nr 2 – z czwartego akapitu pozostaje ostatnie zdanie.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Proszę o dodanie głosów senatorów obradujących zdalnie i podanie wyników.

11 głosów za, 12 – przeciw, 1 senator się wstrzymał.

Poprawka nie uzyskała poparcia komisji.

Poprawka nr 3 polega na wykreśleniu akapitu z informacją o COVID-19. To poprawka, za którą chce głosować pan senator marszałek Borowski. Tak? Dobrze. To ja się przyłączę do głosu pana marszałka Borowskiego.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Proszę o doliczenie głosów senatorów obradujących zdalnie i podanie wyników.

(*Głos z sali:* Jeszcze 1 osoba nie zamknęła ankiety.)

Jeszcze 1 osoba nie zamknęła ankiety. Prosimy o zamknięcie.

(*Głos z sali:* Musimy poczekać...)

Dobrze.

Panie Mecenasiu, czekając, poproszę pana, żeby pan jeszcze raz przedstawił kwestie, że pracujemy na tekście, który jest poprawką. Proszę syntetycznie to wyjaśnić.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
JAKUB ZABIELSKI**

Proszę państwa, od strony formalnej pracujemy teraz na tekście, który jest propozycją nadania nowego brzmienia całemu projektowi, który został złożony przez grupę senatorów. W związku z tym głosowania będą 2: w sprawie przyjęcia poprawki w brzmieniu wypracowanym przez komisję przed chwilą, a następnie w sprawie przyjęcia projektu w całości wraz z tą poprawką. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
JAN FILIP LIBICKI**

Proszę bardzo.

19 głosów za, 2 głosy przeciw, 3 senatorów się wstrzymało.

Poprawka uzyskała poparcie komisji.

Teraz przechodzimy do głosowania w sprawie przyjęcia jako poprawki tekstu, nad którym my właśnie, że tak powiem, dokończyliśmy pracę.

Kto z państwa jest za przyjęciem tego tekstu? Proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o doliczenie głosów senatorów obradujących zdalnie i podanie wyników.

18 głosów za, nikt nie był przeciw, 5 senatorów się wstrzymało.

Poprawka została przyjęta.

Teraz głosujemy w sprawie przyjęcia tekstu w całości razem z przyjętą poprawką.

Kto z państwa jest za przyjęciem tego tekstu?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o doliczenie głosów senatorów obradujących zdalnie i podanie wyników.

Rozumiem, że zgadzamy się na to, aby sprawozdawczynią była pani senator Jazłowiecka? Tak?

(*Senator Magdalena Kochan:* Możliwe...)

A nie, z tej komisji...

Dobrze, wyniki.

18 głosów za, nikt nie był przeciw, 6 senatorów się wstrzymało.

Przyjęliśmy projekt uchwały.

(*Głos z sali:* Sprawozdawca.)

Sprawozdawca. Kto z państwa będzie sprawozdawcą?

(*Głos z sali:* Pani senator Kochan?)

(*Senator Magdalena Kochan:* Ja myślę, że pan senator Ujazdowski.)

(*Senator Kazimierz Michał Ujazdowski:* No, dobrze.)

Pani senator Kochan jest już sprawozdawczynią na tym posiedzeniu jednej uchwały, więc...

(*Senator Kazimierz Michał Ujazdowski:* To ja wezmę.)

Pan senator Ujazdowski. Dobrze.

Czy są jakieś inne kandydatury? Nie widzę zgłoszeń.

Dziękuję bardzo.

Zamykam posiedzenie połączonych komisji.

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy